
ACTIEPLAN JEUGDHULP

MET DE KRACHT VAN DE JEUGD NAAR 2020

Herziening december 2014

De Staten-Generaal Jeugdhulp, de ad-hoc commissie Jeugdzorg in het Vlaams Parlement, de decreten betreffende de integrale jeugdhulp, de pleegzorg, de preventieve gezinsondersteuning en de persoonsvolgende financiering, de uitvoeringsbesluiten inzake de modulaire financiering binnen Jongerenwelzijn en Kind en Gezin, de evolutie van de Centra Algemeen Welzijnswerk, de gemeenschappelijke verklaring voor de realisatie van netwerken en zorgcircuits in de geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren, de motie van 21 januari 2014 (stuk: 2370 (2013-2014) – nr.1), de zesde staatshervorming,... Dit zijn de vele ontwikkelingen die de jeugdhulp raken. Vooral met het decreet integrale jeugdhulp zetten we een belangrijke eerste stap tot een hertekening van de jeugdhulp. Maar dit is maar een start, de steigers zijn gezet, de fundamenten zijn gelegd. Het is noodzakelijk dat we hier de komende jaren op verder bouwen. Het is dan ook de uitdrukkelijke bedoeling om deze verschillende ontwikkelingen in de jeugdhulp te bundelen in één plan van aanpak voor een versterkte jeugdhulp in de volgende legislatuur. We schuiven met dit actieplan duidelijke en ambitieuze acties naar voren die tegen 2020 een krachtgerichte en vraaggestuurde jeugdhulpverlening aan kinderen en jongeren mogelijk moeten maken. We zetten de kinderen en de jongeren expliciet centraal in een plan van aanpak met duidelijke verantwoordelijkheden.

De hulpvragen van kinderen, jongeren en hun gezinnen binnen de jeugdhulp zijn divers, complex en beginnen vaak op jonge leeftijd. Ze grijpen in op verschillende levensdomeinen: opvoeding, gezin, school, socio-economische factoren, gezondheid,... Ze overstijgen soms een sectorale aanpak en vragen dan een meerzijdige aanpak. Niet zelden wordt de jeugdhulp niet alleen geconfronteerd met een kindproblematiek, maar evenzeer met acute of chronische probleemsituaties in het gezin of de omgeving. De uitdagingen voor de jeugdhulp zijn daarom groot en complex. Er is nog werk aan de winkel. De wachttijden blijven onaanvaardbaar lang en de mogelijkheden om snel en gepast te reageren op kinderen en jongeren in soms zeer problematische situaties zijn te beperkt. Als antwoord daarop moeten we evolueren naar een versterkte, een vereenvoudigde, een vraaggestuurde en een innovatieve jeugdhulp. Ons engagement moet duidelijk zijn: we organiseren ons zodanig dat kinderen, jongeren en gezinnen terecht kunnen in wat ze als één jeugdhulp ervaren, één jeugdhulp met een coherent en gedeeld raamwerk van uitgangspunten en basispijlers inzake visie.

Dit actieplan richt zich tot alle actoren en partners van de jeugdhulp en het spreekt voor zich dat de sectoren die betrokken zijn bij jeugdhulp een grote verantwoordelijkheid hebben omdat ze een belangrijke hefboom (moeten) zijn tot de verbetering van de situatie van kinderen, jongeren en hun ouders. Toch kent ook de reikwijdte en impact van jeugdhulp zijn grenzen: er zijn heel wat problemen waarmee kinderen, jongeren en hun ouders worden geconfronteerd die in essentie terug te brengen zijn tot determinerende contextfactoren zoals inkomens- en armoedeproblematieken die op hun beurt samenhangen met huisvesting- en onderwijsproblematieken. Socio-economische factoren

zoals armoede, slechte huisvesting kunnen de ontplooiingskansen van kinderen en jongeren ernstig hypothekeren. Jeugdhulp wordt vaak geconfronteerd met deze factoren, maar heeft niet de handvatten om hiervoor een structurele oplossing aan te reiken. Dat vergt een gebundelde inzet vanuit meerdere beleidsdomeinen (wonen, werken, onderwijs, welzijn, enz.) en moet in onderlinge samenhang worden aangepakt.

Elk van deze acties wordt – samen met de betrokkenen – in zijn concreetheid uitgewerkt in een stappenplan.

We vereenvoudigen de organisatie van de jeugdhulp verregaand. In 2020 vormt de beschrijving van een flexibel inzetbaar aanbod in typemodules de basis voor een gelijke vraaggestuurde financiering voor gelijk hulpaanbod.

ACTIE 1: WE HANTEREN EEN EENDUIDIG FINANCIERINGSSYSTEEM DAT DE VRAAG BINNEN DE JEUGDHULP VOLGT

De huidige financieringssystemen zijn op zijn minst divers te noemen. De vraag en context van kinderen en jongeren, met nood aan jeugdhulp, vormt de basis voor de wijze van financiering van de ondersteuning van kinderen en jongeren. We operationaliseren een intersectorale financiering, met duidelijk beschreven gedeelde verantwoordelijkheden tussen sectoren betrokken bij de jeugdhulp.

We komen tot één kader voor financiering van de jeugdhulp dat het schakelen tussen ondersteuningsvormen faciliteert en dat de sectorale financieringsverplichtingen erkent. Daartoe evalueren we de recente regelgevende initiatieven van de CKG's en het modulair inzetten en financieren van het aanbod van Jongerenwelzijn. Daartoe stemmen we de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en de modulaire financiering op elkaar af, en worden bijgevolg de mogelijkheden van financiering via een systeem van een cash budget of voucher geïntegreerd. Bestaande intersectorale initiatieven en ervaringen dienen als inspiratie, we denken aan de iMFC (intersectorale multifunctionele cliënttrajecten) en de ervaringen van de intersectorale toegangspoort inzake het combineren van hulp (bvb. een zicht krijgen op welke combinaties van jeugdhulp vaak geïndiceerd worden maar moeilijk realiseerbaar zijn in het huidige landschap). Ook de inzichten van de task force van persoonsvolgende financiering van het Vlaams agentschap voor personen met een handicap worden geïmplementeerd. De financiering en subsidiëring van het hulpaanbod kan zich niet beperken tot het jeugdhulpaanbod en zal ruimer moeten bekeken worden.

Vooraleer tot uitvoering over te gaan zullen de finaliteit en de contouren van deze actie worden afgebakend. We richten een intersectorale werkgroep op die vanaf 1 januari 2015 dit thema opvolgt. De werkgroep rapporteert aan het Managementcomité Integrale Jeugdhulp.

ACTIE 2: WE STROOMLIJNEN EN VEREENVOUDIGEN DE BIJDAGEREGELINGEN MET HET OOG OP GELIJKHEID TUSSEN KINDEREN EN JONGEREN IN DE JEUGDHULP

Indien de jeugdhulp ambieert om door de gebruiker als eenvoudig, logisch en eenduidig te worden gezien, dan moet de enorme diversiteit aan bijdrageregelingen gestroomlijnd worden. De huidige regelingen inzake gebruikersbijdragen en andere kostencomponenten zijn niet transparant voor de cliënt en verschillen afhankelijk van de inrichtende overheid. In een vraaggestuurde hulp leidt dit tot verwarring en verschillen naar gelang de setting waar de jongere en zijn gezin begeleid worden. We

herbekijken de financieringsstromen en bijdrageregelingen in de verschillende sectoren om te komen tot één afgestemde transparante regeling waarbij rekening wordt gehouden met de financiële draagkracht van gezinnen.

ACTIE 3: WE INSTALLEREN EEN INNOVATIECOËFFICIENT

De basisfinanciering van alle vormen van jeugdhulp bevat een innovatiecoëfficiënt die jeugdhulpaanbieders toelaat om vernieuwend aanbod, als antwoord op regionaal gevoelde noden (lokaal, Vlaams dan wel provinciaal), te ontwikkelen en te financieren.

Dit creëert hefboomen om een verbindend beleid neer te zetten en laat initiatiefnemers ook toe om over de grenzen te kijken, om expertise bij hun collega's uit andere sectoren in te kopen en knowhow vlot en zonder veel administratieve overlast in te schakelen in vraaggestuurde trajecten.

Tegen 2020 hanteert de jeugdhulp één kwaliteitskader en verloopt kwaliteitsbewaking voor alle sectoren van de jeugdhulp op dezelfde manier

ACTIE 4: WE HANTEREN ÉÉN KWALITEITSKADER MET GEDEELDE PRINCIPES OP BASIS VAN DE DOELSTELLINGEN VAN HET DECREET INTEGRALE JEUGDHULP

De jeugdhulp in Vlaanderen kent een voorgeschiedenis van sectorale regelgeving met een veelheid aan begrippen, werkprincipes, kwaliteitscriteria,... Het decreet betreffende de integrale jeugdhulp biedt alvast helderheid over de gemeenschappelijke doelstellingen. In het verlengde van de responsabilisering van jeugdhulpaanbieders willen we, vertrekkend van een evaluatie van het kwaliteitsdecreet inzake gezondheids- en welzijnsvoorzieningen, deze gemeenschappelijke principes en doelstellingen vorm geven in een aantal intersectoraal bepaalde kwaliteitsthema's. Elke sector concretiseert deze thema's op maat en zoekt waar mogelijk afstemming. De kwaliteitsindicatoren voor de doelstellingen van de integrale jeugdhulp dienen voor alle sectoren gelijk te zijn. Deze moeten geïntegreerd worden binnen de sectorale regelgeving om te voorkomen dat voorzieningen twee verschillende kwaliteitsopvolgingssystemen hebben en ook daarom moeten er verbanden gelegd worden met de kwaliteitsopvolging van de volwassenenhulpverlening. Het is aan de jeugdhulpaanbieders om, via zelfevaluatie, aan te tonen op welke manier zij hun kwaliteitsbeleid binnen dit kader vorm geven. Ongeacht de sectorale regelgeving trachten we met dit gemeenschappelijk kwaliteitskader de kwaliteit van de zorg te optimaliseren.

ACTIE 5: WE VOORZIEN IN EEN GESYSTEMATISEERDE OPVOLGING EN EVALUATIE VAN DE KEUZES IN HET DECREET INTEGRALE JEUGDHULP

Op basis van gerichte registratie en rapportage voorzien we tevens in een gedegen evaluatie van de keuzes gemaakt in het decreet betreffende de integrale jeugdhulp in structurele remediëringstrajecten. We zorgen voor de verdere ontwikkeling van een set indicatoren die de processen moeten toetsen aan de praktijk, we hebben hierbij aandacht voor de administratieve last voor de cliënten, voor de jeugdhulpaanbieders en voor de overheid. Het decreet integrale jeugdhulp kende immers een lange voorgeschiedenis en betekent een hertekening van de fundamenten binnen de jeugdhulp. Het monitoren van de instroom, de cliëntvriendelijkheid van de nieuwe processen, de geïntroduceerde werkprincipes, de mate van intersectorale samenwerking, de werking van één toegangspoort, de impact op de actoren binnen de jeugdhulp en hun eventuele weerslag op het aanbod voor meerder-

jarigen, de impact op de centra voor leerlingbegeleiding binnen onderwijs leggen we de komende jaren voor ter evaluatie en bijsturing indien nodig.

De rapportage over de werking van de jeugdhulp (cf. actie 25) vormt de basis voor een stelselmatige evaluatie van het decreet integrale jeugdhulp. In 2018 voorzien we een externe evaluatie over de werkingsjaren 2015/2016/2017. De beleving van kinderen, jongeren en hun ouders van de jeugdhulp in al zijn facetten maakt integraal deel uit van deze evaluatie. Hiertoe worden organisaties van cliënten nauw betrokken.

ACTIE 6: WE ORGANISEREN ZORGINSPECTIE OP NIVEAU VAN DE HULPVRAAG

We plaatsen deze actie tussen haakjes. Rekening houdend met een aantal evoluties binnen de Vlaamse overheid enerzijds en binnen het beleidsdomein van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin anderzijds zal deze actie verder vorm krijgen.

Binnen een integrale jeugdhulp zal Zorginspectie, in overleg met Onderwijsinspectie behalve de kwaliteit van de jeugdhulpaanbieders ook de vraag van kinderen, jongeren en hun ouders volgen. We bouwen verder op een evolutie waarbij Zorginspectie de gebruiker meer centraal gaat stellen bij het toetsen van kwaliteit. Zorginspectie ontwikkelt samen met de jeugdhulpaanbieders en de cliëntorganisaties een intersectoraal instrument voor vraaggestuurde kwaliteitsbewaking dat zijn plaats vindt in bestaande kwaliteitsopvolgingssystemen. Het eengemaakte kwaliteitskader vormt hiervoor de basis.

ACTIE 7: WE ONTWIKKELEN EEN UNIFORM MODEL VOOR KLACHTENBEHANDELING

Gezien de intersectorale organisatie van de jeugdhulp, zullen klachten ook steeds vaker betrekking hebben op meerdere sectoren. Om dit op te vangen herorganiseren we de klachtenlijnen (volgens de richtlijnen van het parlementair initiatief) zodat ze klachten over hulpverlening uit verschillende sectoren kunnen registreren en toetsen aan het sectoroverschrijdende kwaliteitskader. Bij de externe en onafhankelijke klachtenbehandeling maken we geen onderscheid tussen de hulp- en dienstverlening die door de overheid dan wel de private partners wordt aangeboden. Het verderzetten van de hulpverleningsrelatie moet centraal staan wanneer cliënten een klacht formuleren over de jeugdhulp.

ACTIE 8: WE BUNDELEN EXPERTISEONTWIKKELING EN -DELING IN EEN OVERKOEPELEND STEUNPUNT VOOR DE JEUGDHULP

Deskundigheid over bepaalde thema's moet voor alle jeugdhulpaanbieders makkelijk te ontsluiten zijn. Elke sector faciliteert op een verschillende manier de ondersteuning aan hun werkveld, via steunpunten dan wel via (convenanten met) koepelorganisaties. De steunpunten in de verschillende sectoren integreren hun werking voor kinderen en jongeren en bieden ook ondersteuning aan de sectoren die vooralsnog geen steunpunt hebben. De steunpunten organiseren expertiseontwikkeling en -deling. Het is een opdracht om erop toe te zien dat zij de knowhow van elke sector betrokken op jeugdhulp in huis heeft. De steunpunten inventariseren het bestaand aanbod van specifieke deskundigheid (bijvoorbeeld over diversiteit en cultuurgevoeligheid binnen de jeugdhulp of over relevante deskundigheid in het preventieve voorveld), signaleren lacunes in deskundigheidsontwikkeling en matchen vragen van jeugdhulpaanbieders aan een bepaald ondersteunend en/of deskundig aanbod. Daarnaast zijn de steunpunten een belangrijke partner voor het organiseren en uitvoeren van vormen, bijvoorbeeld met betrekking tot krachtgericht werken of verontrusting. Door een intersectorale stroomlijning van de veelheid aan overlegstructuren kunnen we ook efficiëntiewinsten boeken

en gericht de jeugdhulpaanbieders ondersteunen. We doen hier ook een appel op de koepelorganisaties binnen de jeugdhulp om ook hun structuren en dienstverlening aan de jeugdhulp intersectoraal te organiseren.

We maken werk van het optimaliseren van de afstemming en samenwerking tussen steunpunten en expertisecentra die actief zijn binnen ons beleidsdomein. In dialoog met de betrokkenen gaan we na hoe we dit, met inbegrip van een (deels) eengemaakte werking, kunnen realiseren. Volgende instanties worden daarbij in elk geval betrokken: het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, het Vlaams Centrum Schuldenlast, Samenlevingsopbouw Vlaanderen, het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk, het Steunpunt Expertisenetwerken en het Steunpunt Jeugdhulp.

De bestaande middelen die de verschillende sectoren inzetten voor de subsidiëring van hun steunpunten, worden samengebracht, voor zover de werking handelt over hulpverlening aan minderjarigen. Daarnaast voorzien we een eenmalig budget voor de ondersteuning van dit veranderingstraject.

ACTIE 9: WE ZETTEN IN OP COMPETENTIEMANAGEMENT

Om de kwaliteit van de hulpverlening te versterken, herbekijken we de opleiding van toekomstige medewerkers in de jeugdhulp. De basisopleiding moet de hulpverleningsprincipes van de jeugdhulp (i.e. krachtgericht en participatief werken of cultuurgevoelige jeugdhulp/mensen in armoede) bevatten. We leggen de noodzakelijke verbindingen met de relevante opleidingen.

Naast het ingrijpen op kennismanagement focussen we – in overleg met werknemers-, koepelorganisaties en steunpunten – op competentie management. Competentie is immers één van de belangrijke werkzame bestanddelen die bepalend zijn voor de kwaliteit van jeugdhulp. Welke competenties hebben mensen nodig die in de jeugdhulp werken, wat verwachten we van werknemers die gezinnen begeleiden, onder welke omstandigheden moeten we deze mensen tewerkstellen, hoe voer je een diversiteitsbeleid, ...? We moeten zorgzaam omgaan met het personeel en rekening houden met hun noden en behoeften op de werkvloer en op de verhouding tussen het professionele en het gezinsleven. Eén van de manieren om de loopbaanperspectieven in de jeugdhulp te vergroten, is het garanderen van maximale mobiliteit waarbij hulpverleners desgewenst vlot kunnen schakelen naar een andere functie in de jeugdhulp, ook in een andere sector.

Behalve naar competentie moet ook aandacht gaan naar de arbeidsorganisatie, de arbeidssituatie. Continuïteit in de jeugdhulpverlening en modulaire, flexibele trajecten zijn een organisatorische uitdaging voor jeugdhulpaanbieders.

Ten derde organiseren we een intersectorale werklastmeting die in kaart brengt welke elementen de werkdruk verhogen dan wel verlagen zodat we gericht kunnen ingrijpen waar nodig.

We zijn er ons van bewust dat verscheidene organisaties (steunpunten, koepelorganisaties, werknemersorganisaties) reeds heel wat werk op dit terrein verrichten. We willen samen met hen de kennis en ervaring hierover intersectoraal samenbrengen en hierop verder werken zodat medewerkers van de jeugdhulp blijvend kwalitatief werk kunnen leveren. De geïntegreerde steunpunten kunnen hier ook een rol vervullen.

ACTIE 10: WE RICHTEN EEN KWALITEITSCENTRUM DIAGNOSTIEK OP ALS SPEERPUNT INZAKE EXPERTISEONTWIKKELING OVER KWALITEITSVOLLE EN VRAAGGESTUURDE INSCHATTING VAN ZORG BINNEN DE JEUGDHULP

Om de kwaliteit van de diagnostiek te verbeteren, reiken we jeugdhulpaanbieders handvatten aan die ze kunnen gebruiken bij de verheldering van de vraag en de inschatting van het nodige jeugdhulpaanbod. Ook tools en werkinstrumenten die gebruikt worden binnen het brede welzijns- en gezondheidslandschap komen mee in beeld. Door de oprichting van een kwaliteitscentrum diagnostiek dat instaat voor validatie van instrumenten voor diagnostiek, indicatiestelling en zorginschaling. Daarnaast heeft het kwaliteitscentrum de opdracht om in te staan voor begeleiding en intervisie van jeugdhulpaanbieders, zowel binnen welzijn als onderwijs, die gebruik maken van gevalideerde instrumenten.

Tegen 2020 is de jeugdhulp verbonden met de dagelijkse samenleving opdat kinderen, jongeren en hun gezinnen maximaal deel kunnen uitmaken van een zorgzame samenleving

Ook jeugdhulp moet meer deel gaan uitmaken van het dagelijkse sociale leven van mensen. Professionele hulp ondersteunt maatschappelijke participatie en die betrokkenheid moet ook versterkt worden door de kracht van meer informele zorg.

Binnen de jeugdhulp moeten we vrijwilligers mobiliseren binnen een maatschappij die open staat voor kwetsbare kinderen en jongeren en die gezinnen nieuwe kansen geeft. Vermaatschappelijking is dus een verantwoordelijkheid van alle overheden, alle beleidsniveaus en allen binnen de maatschappij.

We zetten daarom sterker in op de uitbouw van expertise in de jeugdhulp rond sociale netwerken, buurtwerking, verenigingsleven, mantelzorg, ... ten voordele van kwetsbare gezinnen met kinderen en jongeren. In dit kader wordt een denktank opgericht. Binnen de schoot van deze denktank worden concrete, inhoudelijke voorzetsen uitgewerkt die de jeugdhulp in Vlaanderen kunnen helpen bij haar engagement naar de vermaatschappelijking van de jeugdhulp.

Vermaatschappelijking van de jeugdhulp betekent ook het bieden van perspectief aan jongeren op een gedegen opleiding of werk en het voorzien in een goede huisvesting om daadwerkelijk ook die stap te kunnen zetten naar volwaardige maatschappelijke participatie.

ACTIE 11: WE STIMULEREN INNOVATIE BINNEN DE JEUGDHULP DOOR GOOD PRACTICES DIE VERMAATSCHAPPELIJING DAADWERKELIJK INTRODUCEREN

We stimuleren jeugdhulpaanbieders dan ook om zich actief open te stellen naar de samenleving. De professionele zorg moet – vanuit gelijkwaardigheid – andere vormen van niet-professionele zorg ondersteunen. Vermaatschappelijking van de jeugdhulp is een bewuste keuze die we samen moeten maken. Door innovatieve initiatieven mogelijk te maken voorzien we in voldoende zuurstof binnen de jeugdhulp. Daarbij creëren we enerzijds ruimte voor vernieuwing en initiatief maar voorzien we anderzijds ook in een duidelijke plek voor evaluatie, bijsturing en een duurzame inbedding van initiatief dat werkt.

Via oproepen naar alle jeugdhulpaanbieders, naar belendende sectoren, naar maatschappelijke domeinen (wonen, ruimtelijke ordening, werk, ...) en naar cliëntvertegenwoordigers zetten we hiertoe

nieuwe initiatieven op voor vermaatschappelijking bijvoorbeeld ingrijpen op de verbinding van jeugdhulp met beroepsopleiding en vorming om de gevolgen van vroegtijdig schoolverlaten op te vangen, trajecten die verbinding maken tussen welzijn en werk, projecten die de buurt en vrijwilligers engageren in de jeugdhulp, initiatieven die bruggen slaan tussen de jeugdhulp en cultuur, natuur en kwaliteitsvol wonen,...

Tegen 2020 is er voldoende jeugdhulpaanbod om binnen een aanvaardbare wachttijd kinderen en jongeren te kunnen toeleiden naar het gepaste hulpaanbod, zowel rechtstreeks als niet-rechtstreeks toegankelijk

De capaciteit moet dicht aansluiten bij de maatschappelijke behoefte. Zelfs een goed opgebouwd systeem van gedifferentieerde en gemoduleerde jeugdhulp is ontoereikend wanneer het aanbod niet of onvoldoende voorhanden is. Een zekere wachttijd is onvermijdelijk maar deze wachttijd moet maatschappelijk aanvaardbaar zijn.

We voorzien in de volgende legislatuur een aangroei van de rechtstreeks en niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp.

We kiezen er voor de versterking doordacht en op basis van de vraag van onze gezinnen, kinderen en jongeren door te voeren. We hebben hierbij oog voor een afgestemde beweging die ook rekening houdt met de schaarste van het aanbod in de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp. We moeten dus zowel groei mogelijk maken als het anders gaan inzetten van het aanbod.

ACTIE 12: WE BREIDEN DE RECHTSTREEKS TOEGANKELIJKE JEUGDHULP UIT

We breiden het rechtstreeks toegankelijke aanbod van de brede instap en de probleemgebonden hulp uit zodat de jeugdhulp dicht bij de burger georganiseerd wordt.

De rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp moet vlot bereikbaar en beschikbaar zijn. Daartoe kan de jeugdhulp best aansluiten bij structuren die gekend en gebruikt worden door kinderen, jongeren en hun ouders, zoals de centra leerlingenbegeleiding binnen onderwijs, de centra algemeen welzijnswerk (CAW) en hun jongerenaanbod (JAC) en het laagdrempelig aanbod van de Huizen van het Kind. Vanuit hun nabijheid bij elke jongere is de rol van de centra leerlingenbegeleiding en de CAW/JAC cruciaal en moet in de komende periode versterkt en uitgebouwd worden zodat deze centra een sleutelpositie binnen de jeugdhulp kunnen opnemen. Ook met de Huizen van het Kind moeten we, rekening houdend met hun uitdrukkelijk preventief karakter, de gepaste verbinding zoeken. Dit zijn belangrijke partners in de regionale rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp.

De koppeling met deze structuren om de toegang tot het rechtstreeks toegankelijke aanbod te verbeteren, noodzaakt ook een uitbreiding van de probleemgebonden rechtstreeks toegankelijke hulp. We denken hierbij onder meer aan de centra voor geestelijke gezondheidszorg, de revalidatiecentra, de ondersteuning voor personen met een handicap, de centra voor leerlingbegeleiding, het algemeen welzijnswerk, de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning. Zo voorzien we bijkomende middelen, via modules, voor de netwerken leerrecht die regionaal flexibele trajecten aanbieden in de aanpak van moeizaam lopende schoolcarrières. We hebben de nodige aandacht voor de geestelijke

gezondheidsproblematiek bij kinderen en jongeren in functie van de behandelkloof voor kinderen en jongeren. We stemmen dit af met de zorgcircuits.

Conform het decreet integrale jeugdhulp gaat minstens 30% van het toekomstige uitbreidingsbeleid naar de uitbouw van de brede instap, het aantal probleemgebonden begeleidingen en de implementatie van het krachtgericht werken in Vlaanderen. Er komen de volgende jaren gerichte uitbreidingsbewegingen waar jeugdhulpaanbieders uit de verschillende sectoren op kunnen intekenen.

De programmatie van het aanbod gebeurt op basis van een intersectorale toets via de intersectorale regionale overlegplatforms (zie verder).

ACTIE 13: WE BENUTTEN DE MOGELIJKHEDEN VAN SOCIALE MEDIA VOOR KORTDURENDE BEGELEIDINGEN EN VOOR EEN MEER KIND- EN JONGERENVRIENDELIJKE AANPAK VAN MELDPUNTEN INZAKE GEWELD EN MISBRUIK

Daarnaast willen we met de uitbreiding van het rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpaanbod een impuls geven aan de uitbouw van online hulpverlening als laagdrempelige manier om kinderen, jongeren en hun ouders te ondersteunen en te coachen in afwachting van hulp of bij uitstroom. We voorzien binnen het budget voor de uitbreiding van de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp ook een deel van de middelen voor online-hulpverlening.

We hebben hierbij ook aandacht voor het toegankelijker maken van meldpunten waar kinderen en jongeren met vragen over geweld en misbruik terecht kunnen. Het is belangrijk dat we hierbij oog hebben voor een kindvriendelijke organisatie van bestaande instrumenten (bijvoorbeeld 1712) of verkennen of nieuwe kanalen noodzakelijk zijn.

ACTIE 14: WE VERSTERKEN DE CRISISHULPVERLENING BINNEN DE NETWERKEN

We werken toe naar een nauwe samenwerkingsrelatie tussen de crisismeldpunten en de intersectorale toegangspoort met het oog op het garanderen van hulpverlening voor alle minderjarigen in urgente en minder dringende situaties waarbij niet-rechtstreeks toegankelijke hulp aangewezen is.

We streven middels een intersectorale financiering naar een efficiënte inzet van een verzekerd aanbod in situaties waar urgent hulp moet worden geboden, zowel in een vrijwillige als een gerechtelijke context. Het is hierbij de uitdrukkelijke doelstelling alle meldingen, zowel vanuit de burger als de justitiële context te stroomlijnen naar één gemakkelijk bereikbaar en beschikbaar aanbod.

We bouwen daarenboven aan een structurele samenwerking met andere actoren op het terrein die met soortgelijke urgente vragen geconfronteerd worden, zoals bijvoorbeeld de urgentie en crisishulpverlening in de ziekenhuizen en meer specifiek binnen de psychiatrische afdelingen. In 2015 worden lopende projecten geëvalueerd in functie van toewerken naar een reguliere werking.

ACTIE 15: WE VERHOGEN HET AANTAL KANDIDAAT-PLEEGZORGERS OM PLEEGZORG ALS EERSTE KEUZE MOGELIJK TE MAKEN

Pleegzorg moet de eerste overweging zijn wanneer kinderen niet meer thuis kunnen verblijven en nood hebben aan zorg- en/of opvoedingsondersteuning. Hiertoe nemen we samen met Pleegzorg Vlaanderen en de Partnerorganisatie initiatieven om het vinden van pleeggezinnen, de selectie en matching te verbeteren. We hebben hierbij oog - in overleg met Pleegzorg Vlaanderen, de Partnerorganisatie en de federale actoren - voor het verbeteren van de positie van de pleegzorger.

Daarnaast ondersteunen we pleegzorgdiensten om het bestaande netwerk te screenen met het oog op een geschikte netwerkplaatsing. Wetenschappers zijn het er immers over eens dat een pleegzorgplaatsing binnen het netwerk van een minderjarige onder de juiste randvoorwaarden een goede oplossing kan zijn. In Vlaanderen zijn netwerkplaatsingen bovendien een courante praktijk. Naar schatting gebeurt ongeveer 60% van de pleegzorgplaatsingen in een netwerkpleeggezin. Het aandeel pleegzorgsituaties is in de loop der jaren ook toegenomen. In het kader van besluitvorming rond uithuisplaatsing is het belangrijk dat de optie van netwerkplaatsing steeds verkend wordt. Familienetwerkberaad kan daartoe bijdragen. Het is een manier om het netwerk te activeren in het zoeken naar oplossingen voor de zorg voor het kind in het algemeen maar het kan ook bijdragen om in situaties van uithuisplaatsing uitgaande van de krachten van het netwerk, te kiezen voor een specifiek netwerkpleeggezin. We ondersteunen pleegzorgdiensten ook om een gekozen of bestaand netwerkpleeggezin op een kwaliteitsvolle manier te screenen met het oog op een zo optimaal mogelijke pleegzorgsituatie. Immers, het decreet pleegzorg stelt even hoge kwaliteitseisen ten aanzien van netwerkpleeggezinnen als ten aanzien van bestandspleeggezinnen. Bij wijze van proefproject verhogen we de subsidiëring van de provinciale pleegzorgdiensten om methodieken te ontwikkelen of te implementeren die netwerkplaatsingen versterken.

Pleegzorg vraagt bijzondere zorg. De weerstand van biologische ouders ten aanzien van pleegzorg is soms heel groot. Ook loyaliteiten en hechtingsproblemen bij pleegkinderen vragen bijzondere aandacht. Een aantal diensten voor pleegzorg experimenteert met manieren om pleegzorg meer bespreekbaar te maken en weerstanden bij gezinnen te overwinnen. We brengen de bestaande praktijken en expertise vanuit de diensten voor pleegzorg in kaart en gaan na of deze de slaagkansen van de pleegplaatsing verhogen. Ook wordt de methodiek "Samenwerking Ouders Pleegouders" die inzet op bemiddeling bij spanningen tussen pleegouders en ouders, verder verspreid.

Ten slotte nemen we initiatieven om na te gaan op welke manier vanuit de diensten voor pleegzorg, al dan niet in samenwerking met extern hulpaanbod, gezinnen van kinderen in pleegzorg maximaal en kwaliteitsvol kunnen begeleid worden in functie van een terugkeer naar huis. Vanuit het decreet pleegzorg wordt in eerste instantie beoogd dat de minderjarige kan terugkeren naar zijn gezin van oorsprong (cf. perspectiefzoekende pleegzorg). De voorwaarde daarbij is dat tijdens de pleegzorgplaatsing maximaal wordt ingezet op de begeleiding van het gezin van oorsprong.

ACTIE 16: WE VERSTERKEN EN INNOVEREN DE RESIDENTIËLE BEGELEIDING VAN JONGE KINDEREN

Er zijn wachtlijsten voor jonge kinderen die uit huis geplaatst moeten worden. De maatschappelijke druk om deze kinderen op te nemen is groot. In de volgende legislatuur willen we die wachtlijsten wegwerken, zodat elk kind tussen 0 en 5 jaar meteen een beroep kan doen op de hulpverlening die nodig is.

Daarom voorzien we in de volgende legislatuur in een uitbreiding van het residentieel aanbod voor jonge kinderen met 150 modules, verspreid over het huidige bestaande aanbod (Centra voor Kinderzorg en gezinsondersteuning, Centra voor Integrale Gezinszorg, voorzieningen Jongerenwelzijn, voorzieningen voor personen met een handicap en geestelijke gezondheidszorg).

We willen het aanbod voor jonge kinderen tevens ook anders gaan invullen dan de huidige residentieel voorzieningen omdat we merken dat de institutionele context voor deze doelgroep niet altijd de meest wenselijke is, terwijl jonge kinderen hier vaak (te) lang in verblijven. Pleegzorg is steeds een te overwegen piste, en zeker voor jonge kinderen moeten we werk maken van voldoende pleeggezinnen.

nen, maar voor sommige kinderen is dit geen oplossing omwille van het gegeven dat het kind gewoon een nood aan ondersteuning heeft of is dit (nog) geen oplossing omwille van bijvoorbeeld de kindproblematiek. Daarom ontwikkelen we een vorm van residentiële opvang in een meer huiselijke sfeer – kleinere leefgroepen – met doorgedreven expertise in het stimuleren van hechting. Daarbij doen we beroep op bestaande expertise bij de partners (bvb. hechting in de baby- en peuter teams van de centra voor geestelijke gezondheidszorg). Deze specifieke residentiële opvang heeft de taak om jonge kinderen te heroriënteren naar pleegzorg of naar huis, indien mogelijk. De instroom is beperkt tot kinderen voor wie pleegzorg (nog) geen geschikte hulpverlening is.

ACTIE 17: WE HALEN DE BANDEN MET VOLWASSENHULPVERLENING AAN

We stellen vast dat sommige kinderen in de jeugdhulp ouders hebben die zelf zorg en ondersteuning zoeken in de volwassenenzorg. We moeten dus niet alleen bruggen slaan binnen de jeugdhulp. In het kader van een geïntegreerde en contextuele zorg is het cruciaal dat de jeugdhulp en de volwassenenzorg gestimuleerd worden om samen te werken. Het cliëntgericht samenwerken met de doelen van het kind en de jongere voor ogen moet het uitgangspunt zijn. We experimenteren met regionale proefprojecten van gemengde teams met een duidelijke finaliteit, nl. het verkorten van de begeleidingsduur door actieve samenwerking.

ACTIE 18: UITBREIDINGSBELEID VOOR MINDERJARIGEN MET EEN HANDICAP

Binnen het uitbreidingsbeleid voor personen met een handicap worden er in de komende legislatuur jaarlijks middelen vrijgemaakt. Deze middelen worden ook ingezet voor de ondersteuning van minderjarigen met een handicap. We investeren in rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpverlening, specifiek aanbod voor kinderen en jongeren met complexe problematieken (actie 19) en - in afwachting van de implementatie van persoonsvolgende financiering - in persoonlijke assistentiebudget (PAB) en persoonsvolgende convenanten. Daartoe zullen het VAPH, het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (via IROJ's) en Jongerenwelzijn (via de IRPC bij de intersectorale toegangspoort) afspraken maken over de optimale inzet van middelen voor minderjarigen en over de invoering van het concept persoonsvolgende financiering voor minderjarigen. De uitvoering van de persoonsvolgende financiering is een uitdaging. Tegen 2017 hebben alle minderjarigen met een handicap een financiering die ervoor zorgt dat de vraag optimaal wordt ingevuld, elke persoon met een handicap - waar geen maatschappelijke noodzaak is - heeft zijn ondersteuning dan zelf in handen.

Momenteel wordt binnen het VAPH de laatste hand gelegd aan een meerjarenplanning die de noden voor de volgende jaren tracht in te schatten, reeds uitgaande van een vernieuwd hulpverleningslandschap met een voldoende capaciteit rechtstreeks toegankelijke hulp, en gebaseerd op het concept van de persoonsvolgende financiering.

ACTIE 19: WE RATIONALISEREN EN VERSTERKEN HET GECOMBINEERD AANBOD VOOR JONGEREN MET COMPLEXE PROBLEMEN

Elk kind, elke jongere en elk gezin in de jeugdhulp heeft recht op gepaste jeugdhulp. Flexibilisering, differentiatie, modulering, zorgtrajecten en samenwerking binnen één jeugdhulp bieden een antwoord op zorgaanbod en hulp- en dienstverlening in functie van de vraag. Ondanks de stappen die de jeugdhulp hierin al gezet heeft, blijft het gecombineerd aanbieden van jeugdhulp een aandachtspunt, zeker voor jongeren die te maken krijgen met een zeer complexe multiproblematiek die expertise vergt vanuit verschillende sectoren. Ook de maatschappelijke druk en de onmacht bij jeugdrecht-

ters, hulpverleners om een geschikte opvang en begeleiding te vinden voor deze jongeren steeg de voorbije jaren. We willen hier tegen 2020 op twee sporen aan verder werken, enerzijds door de organisatorische belemmeringen inzake combinaties van hulp weg te werken (cf. actie 1) en anderzijds door het specifiek aanbod voor complexe problematieken te herstructureren en uit te breiden.

Er werden in het verleden reeds verschillende initiatieven uitgewerkt om aan jongeren met complexe problemen alsnog aangepaste hulp te kunnen bieden. We denken hierbij aan de specifieke werkvormen voor gedrags- en emotionele stoornissen voor jongeren met een handicap, het FOR-K aanbod binnen de ziekenhuizen, de preventieve en mobiele geestelijke gezondheidszorg, de knelpunt dossiers,... We rationaliseren het huidige bestaande aanbod voor de doelgroep van jongeren met complexe problemen en brengen dit dichterbij elkaar. De verschillende projecten worden op een structurele en eenduidige wijze ingebed in het jeugdhulpaanbod. Op basis van het in kaart brengen van de contouren voor een doeltreffende zorg voor kinderen en jongeren met een complexe multiproblematiek kiezen we resoluut voor een samenwerking tussen jeugdhulpaanbieders, kinder- en jeugdpsychiatrie en magistratuur. We hebben hierbij aandacht voor een gelaagde aanpak: zowel naar vroegdetectie en vroeginterventie, diagnostiek, begeleiding en behandeling, ingebed in een doorgedreven intersectorale samenwerking met het oog op een geïndividualiseerde en beveiligde aanpak als aandacht voor de transitie naar de volwassenheid, op de scharnierleeftijd van 18 tot 23 jaar.

ACTIE 20: WE BREIDEN DE CAPACITEIT VAN GESLOTEN OPVANG VOOR MEISJES UIT MET 20 PLAATSEN

De gemeenschapsinstellingen worden wegens hun opnameplicht geconfronteerd met een erg heterogene doelgroep en met een bijzonder hoge instroom. Het komt frequent voor dat een jeugdrechter een minderjarige niet de gewenste plaatsingsmaatregel kan opleggen omwille van een tekort aan plaatsen in de gemeenschapsinstelling. Vooral voor meisjes is het tekort nijpend: in 2012 bedroeg het jaarlijks aantal afgekeurde aanmeldingen van meisjes 554 op een capaciteit van 56 plaatsen.

De bouw van een extra meisjescampus is conceptueel voorbereid. De concrete uitwerking kan starten in 2014, met oog op ingebruikname van de campus in 2020-2021.

ACTIE 21: WE VERMIJDEN DE INSTROOM EN VERSNELLEN DE UITSTROOM VAN DE GEMEENSCHAPSINSTELLINGEN DOOR TE INVESTEREN IN COMPLEMENTAIRE TRAJECTEN TEGELIJK MET OF VOLGEND OP GESLOTEN PLAATSING

Om de druk op de gemeenschapsinstellingen te ondervangen en de subsidiariteit indachtig, vermijden we enerzijds de instroom en bevorderen we anderzijds de uitstroom uit de gemeenschapsinstellingen. Gelet op het complexe profiel van jongeren in de gemeenschapsinstellingen dienen deze trajecten intersectoraal van aard te zijn en ook gericht op het verhogen van de onderwijs- en of tewerkstellingskansen. Naast de initiatieven ontwikkeld in het raam van een gedeelde aanpak voor jongeren met een complexe multiproblematiek (zie boven), voorzien we ook de ontsluiting van sterk gefaseerde instroomvermijdende en uitstroomtrajecten in Vlaanderen.

In de provincies Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant wordt gewerkt met specifieke trajecten (Nieuwe Perspectieven bij Terugkeer, Youth At Risk,...) om de terugkeer naar huis na gesloten opvang te vergemakkelijken. We implementeren dergelijke trajecten ook in Oost- en West-Vlaanderen.

Tegen 2020 vinden cliënten van de jeugdhulp die vervolgondersteuning nodig hebben als meerderjarige, naadloos aansluiting bij de volwassenhulpverlening

ACTIE 22: WE ZETTEN IN OP GEZAMENLIJKE ONTWIKKELING VAN METHODIEKEN OM NAADLOZE OVERGANG NAAR DE HULPVERLENING AAN JONGVOLWASSENEN MOGELIJK TE MAKEN

Voor jongeren uit de jeugdhulp die nood hebben aan verdere begeleiding in de volwassenhulpverlening, verloopt de overgang vaak moeizaam. Vanuit de trajectbegeleidende verantwoordelijkheid van de jeugdhulpaanbieder, blijft de laatst betrokken jeugdhulpaanbieder contact houden wanneer de jongere om welke reden dan ook niet onmiddellijk terecht kan bij het zorgaanbod of de begeleiding die best gepast is. Daarnaast zoeken we naar structurele oplossingen. Evenwel blijft de zelfbeschikking gelden. De jongvolwassene heeft het recht op keuze wanneer meerdere mogelijkheden zich aandienen.

Elke jeugdhulpaanbieder moet tijdig acties ondernemen om een sociaal en/of professioneel netwerk te creëren die de jongere ondersteunt in de meerderjarigheid. We ontwikkelen hiertoe een duidelijke werkwijze voor de betrokken sectoren om gezamenlijk de naadloze overgang naar volwassenhulpverlening te bewerkstelligen. Voor de inhoud hiervan wordt rekening gehouden met de bevindingen van organisaties met ervaring terzake. We streven er hierbij voor om het onderscheid dat er momenteel is tussen de sectoren transparanter te maken en te evolueren naar een gedeelde werkwijze, waarbij de vraag en de ondersteuningsnood van de jongere doorslaggevend is. Om de begeleiding naar de volwassenhulpverlening te faciliteren, een begeleidingstraject samen met de jongere uit te werken en uit te voeren eventueel in samenwerking met de belendende sectoren wordt in versterking voorzien. De Centra Algemeen Welzijnswerk hebben hier reeds ervaring, ook de sector voor personen met een handicap en de geestelijke gezondheidszorg kunnen een rol spelen.

We stimuleren het doelstellingsgericht en krachtgericht werken in de overgang naar de volwassenhulpverlening door bijvoorbeeld methodieken als cliëntoverleg te gebruiken om de verdere nood aan ondersteuning na de volwassenheid op te zetten. In een proefproject bekijken we de mogelijkheden om dit te doen voor jongeren in het aanbod begeleid zelfstandig wonen. Organisaties met ervaring terzake zullen een partner zijn.

Voor de jongeren die in de overgang naar volwassenhulpverlening gebruik maken van het aanbod begeleid zelfstandig wonen, werken we de belemmeringen om een coherent beleid inzake schooltoelagen, huursubsidies, sociaal verhuur en andere sociale voordelen, weg.

Tegen 2020 zijn de drempels voor kinderen, jongeren en hun ouders om volwaardig te participeren aan de jeugdhulp weggewerkt

ACTIE 23: WE CREËREN EEN INTERSECTORAAL EN INTERREGIONAAL FORUM VOOR CLIËNTEN VAN DE JEUGDHULP

We creëren een intersectoraal en interregionaal forum voor cliënten van de jeugdhulp. Het intersectoraal cliëntenforum vertegenwoordigt de gebruikers op beleidsniveau en zorgt voor de nodige ondersteuning aan gebruikers bij het waarmaken van een participatieve jeugdhulp. De verschillende sectorale organisaties worden vergoed voor hun deelname aan overleg en ook inhoudelijk ondersteund in hun participatie- en adviesopdracht.

De bestaande middelen die de verschillende sectoren onder het toepassingsgebied van IJH inzetten voor subsidiëring van gebruikersorganisaties en participatie-initiatieven, worden samengebracht en opgetrokken. Er wordt een duidelijk reglementering uitgewerkt voor de opdrachten en de financiële ondersteuning van het cliëntenforum én regionale organisaties/participatie-initiatieven. We trekken hier een parallel met het Vlaams Patiëntenplatform binnen de gezondheidszorg.

Daarnaast geven we jeugdhulpaanbieders de mogelijkheid om in te schrijven op een aanbod van vorming en procesbegeleiding in een intersectorale en autonome setting over participatieve basis-houding en participatief beleid waarvoor ze financiële ondersteuning krijgen (de helft van de kosten voor jeugdhulpaanbieder, de andere helft voor de overheid).

Tegen 2020 beschikken we over de juiste gegevens en systemen om die gegevens te delen zodat we duidelijk kunnen communiceren over de doelgroep van de jeugdhulp en de hulpverleningstrajecten van cliënten

Het intersectoraal organiseren van de jeugdhulp stelt uitdagingen aan de manier waarop we informatie verzamelen over de werking van de jeugdhulp en over de manier van informatie-uitwisseling in de loop van hulpverleningstrajecten. Informatisering, digitalisering en het verzamelen van kwantitatieve kencijfers moet een hulpmiddel zijn voor een betere en efficiëntere hulpverlening en organisatie van de hulpverlening. We willen op basis van systematische gegevensverzameling en -uitwisseling kunnen communiceren over de doelgroep van de jeugdhulp, over de hulpverleningstrajecten die jongeren doorlopen (zowel op casusniveau als op het niveau van de jeugdhulp).

ACTIE 24: WE KUNNEN EENVOUDIG INFORMATIE UITWISSELEN TUSSEN HULPVERLENERS OVER CLIËNTEN IN DE JEUGDHULP

We kunnen eenvoudig cliëntinformatie uitwisselen tussen hulpverleners voor zover dit noodzakelijk is voor de verdere hulpverlening en dit gebeurt met respect voor de privacy van kinderen, jongeren en ouders. We vermijden dat jeugdhulpaanbieders dubbel moeten registreren en stemmen hiertoe ICT-systemen op elkaar af. De registratie verloopt in lijn met de bepalingen van het decreet op de gegevensdeling. De implementatie van dit decreet gaat gepaard met ondersteunende maatregelen voor de voorzieningen, onder meer met betrekking tot de figuur van de veiligheidsconsulent.

ACTIE 25: WE RAPPORTEREN INTERSECTORAAL OVER DE WERKING VAN DE JEUGDHULP

We ontwikkelen in overleg een intersectorale set van indicatoren om de jeugdhulp te monitoren. De indicatorenset die Möbius ontwikkelde voor de opvolging van het decreet integrale jeugdhulp, vormt het vertrekpunt. Voor de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp maken we gebruik van de gegevens die beschikbaar zijn binnen de applicatie van de intersectorale toegangspoort (INSISTO). Om het gebruik van de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp te monitoren, met bijzondere aandacht voor jeugdhulptrajecten van brede instap naar probleemgebonden hulp en de overgang naar de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp en voor een goede samenwerking wanneer sprake is van gelijktijdige hulp, integreren we de verschillende ICT-architecturen met bijzondere aandacht voor de gebruiksvriendelijkheid van de ICT. In afwachting ontwikkelen we concrete rapporteringstools om de rapportage op basis van INSISTO te kunnen aanvullen met gegevens over de rechtstreeks-toegankelijke jeugdhulp.

ACTIE 26: WE INVESTEREN IN LANGE TERMIJN FOLLOW UP ONDERZOEK OVER DE JEUGDHULP

We willen middels lange termijn follow up onderzoek een beeld krijgen van de populatie van de jeugdhulp en eventuele evoluties hierin, van de hulpverleningstrajecten van kinderen en jongeren in de jeugdhulp en van de effecten die de hulpverlening heeft op de levens van kinderen, jongeren en hun ouders. In dit follow-up onderzoek staat de beleving van kinderen, jongeren en gezinnen centraal. Dit onderzoek kan bijkomend deel uitmaken van het onderzoeksprogramma van het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Tegen 2020 gebeurt de programmatie van het aanbod intersectoraal en op regionaal niveau

De jeugdhulp is door het decreet integrale jeugdhulp regionaal georganiseerd en er wordt van jeugdhulpaanbieders verwacht dat ze samenwerken binnen hun werkingsgebied of regio. Dit moet zich o.a. vertalen in een gedeeld begeleidingsengagement tussen de jeugdhulpaanbieders onderling.

Door de beschikbaarheid en ingebruikname van geïnformatiseerde systemen beschikken we tevens over meer informatie en mogelijkheden tot intersectorale rapportage. Dit biedt opportuniteiten voor een flexibelere programmatie op regioniveau, dicht bij de vraag van de cliënt.

ACTIE 27: WE ONTWIKKELEN ÉÉN INTERSECTORALE PROGRAMMATIETOOL

Het intersectoraal regionaal overleg krijgt een zeer actieve rol bij de afstemming van vraag en aanbod. Voor de programmatie van nieuw aanbod stelt de overheid middelen ter beschikking en creëert ze een regionaal kader dat vervolgens wordt ingevuld in intersectoraal overleg en op basis van een regionale behoefteanalyse. Voor de verdeling van de middelen over de regio's heen ontwikkelen we een intersectorale programmatietool. Deze tool integreert de veelheid aan parameters (bijv. het al aanwezige aanbod, demografische kengetallen, kansarmoedegegevens,...) die momenteel hoofdzakelijk sectoraal gehanteerd worden. We werken door middel van een onderzoek naar één intersectorale korf die ook toelaat de gewichten van de regio's binnen de jeugdhulp ten opzichte van elkaar te wegen en te vergelijken, rekening houdend met noden en behoeften in de verschillende regio's en met sectorale nuances. Eventuele regelgevende aanpassingen worden meegenomen in dit traject.

ACTIE 28: WE ORGANISEREN DE JEUGDHULP VOLGENS UNIFORME WERKGBIEDEN

De opdeling van de werkgebieden binnen de jeugdhulp is historisch niet altijd gelijk gegroeid. Met het decreet betreffende de integrale jeugdhulp krijgen we hier alvast eenduidigheid. We stemmen dit ook af met belangrijke partners binnen de jeugdhulp en uit belendende sectoren. Zo merken we momenteel nog verschillen tussen de organisatie van het hulp- en zorgaanbod van de jeugdhulp met bijvoorbeeld de wijze waarop de centra voor leerlingenbegeleiding georganiseerd zijn of de werkgebieden van de geestelijke gezondheidszorg vorm krijgen. Ook de hervorming binnen justitie moeten we afstemmen met de regionale werking van de jeugdhulp. Door in de formele overlegfora ook federale partners te betrekken zoals de magistratuur en de federale tak binnen de geestelijke gezondheidszorg, zorgen we voor een regionaal afgedekt landschap. Binnen dit regionaal afgedekt landschap creëren we ook ruimte voor de participatie van de lokale beleidsactoren.

ACTIE 29: HET REGIONAAL OVERLEGPLATFORM JEUGDHULP BEHEERT DE MIDDELEN VOOR HET UITBREIDINGSBELEID.

We geven de intersectorale regionale overlegplatformen (de IROJ's) meer slagkracht en beslissingsbevoegdheid door op basis van een regionale intersectorale programmatie eigen beleid te kunnen voeren. De zogenaamde intersectorale toets wordt versterkt en gekoppeld aan een bestedingsmarge voor regionale prioriteiten binnen het ontwikkelen van nieuw initiatief. We werken hiertoe een sluitende procedure uit en breiden hiermee de taken en bevoegdheden van deze overlegplatformen uit.

Tegen 2020 is de bevoegdheid inzake jeugd(sanctie)recht geïntegreerd in het jeugdhulp-landschap

Na de zesde staatshervorming ligt de bevoegdheid voor het bepalen van de maatregelen als reactie op delicten gepleegd door minderjarigen bij de gemeenschappen. Tevens worden de federale gesloten jeugdinstellingen overgeheveld.

ACTIE 30: WE HERIJKEN HET JEUGD(SANCTIE)RECHT EN INTEGREREN DE FEDERALE GESLOTEN JEUGDINSTELLINGEN IN DE WERKING VAN DE GEMEENSCHAPSINSTELLINGEN

We ontwikkelen een gedifferentieerd aanbod van duidelijke en constructieve reacties op delicten opdat de schade veroorzaakt door het misdrijf hersteld wordt, de maatschappelijke norm herbevestigd wordt en de jongere ondersteund wordt in zijn ontwikkeling.

We verbinden de reactie op delicten gepleegd door minderjarigen met de jeugdhulp. De staatshervorming vormt de perfecte hefboom om de reacties op als misdrijf omschreven feiten te heroriënteren op een manier die maximaal aansluit bij de jeugdhulp. Immers, elke minderjarige heeft recht op jeugdhulp, ook jonge delictplegers en ook wanneer zij nood hebben aan gesloten opvang. Opdat de reactie op jeugddelinquentie maximaal constructief is, zijn verbindingen met de jeugdhulp essentieel. Dit betekent echter niet dat jeugdhulpmaatregelen de meest geschikte reacties zijn op delinquentie feiten gepleegd door minderjarigen. We onderzoeken de mogelijkheid van delictspecifieke maatregelen, waar we steeds de nodige verbindingen met jeugdhulp leggen.

We integreren de federale gesloten jeugdinstellingen in Everberg en Tongeren in de werking van de gemeenschapsinstellingen. De bijkomende capaciteit maakt het mogelijk om een stap verder te gaan in de differentiatie van de werking van de gemeenschapsinstellingen.

We organiseren structureel overleg met de jeugd magistratuur inzake hun vervolgingsbeleid, procedures, beslissingsbeleid, etc.